

ZARZĄDZENIE SZEFA OBRONY CYWILNEJ KRAJU

z dnia 11 maja 1995 r.

w sprawie odbywania służby w obronie cywilnej.

Na podstawie art. 165 pkt 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 43, poz. 165) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. Zarządzenie określa:

- 1) szczegółową organizację i sposób odbywania zasadniczej służby i ćwiczeń w obronie cywilnej,
- 2) szczegółowe zasady i tryb powoływania oraz przeznaczania i zwalniania ze służby,
- 3) wzory karty powołania do zasadniczej służby w obronie cywilnej oraz karty przydziału do formacji obrony cywilnej,
- 4) zasady i tryb udzielania wyróżnień i wymierzania kar dyscyplinarnych oraz uprawnienia przełożonych w tym zakresie, a także zasady wykonywania i skreślenia kar.

§ 2. Osoby odbywające służbę w obronie cywilnej są szkolone w zakresie praktycznego przygotowania do wykonywania zadań obrony cywilnej, a także mogą być zobowiązane w ramach tej służby do wykonywania zadań obrony cywilnej określonych w odrębnych przepisach oraz do współdziałania w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwania ich skutków.

§ 3. Przepisy rozdziałów 1 i 3 zarządzenia stosuje się odpowiednio do służby w jednostkach organizacyjnych nie będących formacjami obrony cywilnej, tworzonych na podstawie art. 139 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 43, poz. 165), zwanej dalej w skrócie ustawą.

§ 4. Użyte w zarządzeniu określenia „wojskowy komendant uzupełnień” (wojskowa komenda uzupełnień) oznaczają:

- 1) wojskowego komendanta uzupełnień właściwego ze względu na miejsce pobytu stałego poborowego lub miejsce jego pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące,
- 2) wojskowego komendanta uzupełnień właściwego ze względu na miejsce stacjonowania oddziału obrony cywilnej, w którym junak odbywa zasadniczą służbę.

Rozdział 2**Zasadnicza służba w obronie cywilnej**

§ 5. Zasadniczą służbę w obronie cywilnej odbywa się w oddziałach obrony cywilnej, tworzonych według zasad określonych w odrębnych przepisach.

§ 6. 1. Powoływanie poborowych do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej następuje za pomocą kart powołania do tej służby. Wzór karty powołania określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Zasady i tryb doręczania kart powołania określają przepisy dotyczące powoływania poborowych do odbycia zasadniczej służby wojskowej.

§ 7. 1. Komendant oddziału na pięć dni przed terminem powołania poborowych otrzymuje od wojskowego komendanta uzupełnień dwa egzemplarze wykazu imiennego poborowych powołanych do odbycia zasadniczej służby w tym oddziale. Wzór wykazu określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

2. Jeden egzemplarz wykazu, o którym mowa w ust.1, komendant oddziału obrony cywilnej zwraca wojskowemu komendantowi uzupełnień po upływie 7 dni od terminu ostatniego dnia powołania ustalonego dla danego oddziału obrony cywilnej, po odnotowaniu w tym wykazie daty zgłoszenia się do służby lub faktu niezgłoszenia się poborowych w oddziale obrony cywilnej.

§ 8. O niestawieniu się poborowego do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej w określonym terminie komendant oddziału obrony cywilnej zawiadamia właściwego wojskowego komendanta uzupełnień po upływie 48 godzin od nakazanego terminu stawienia.

§ 9. 1. Okolicznością usprawiedliwiającą niestawienie się poborowego do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej w określonym terminie może być jego obłożna choroba, stwierdzona zaświadczeniem lekarza zakładu opieki zdrowotnej.

2. Za usprawiedliwione opóźnienie uznaje się również niestawienie się poborowego w określonym terminie do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej w razie śmierci najbliższego członka rodziny lub klęski żywiołowej, po przedstawieniu odpowiedniego zaświadczenia wystawionego przez terenowy organ administracji rządowej lub organ samorządu terytorialnego.

§ 10. 1. Poborowych, którzy stawili się do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej, przydziela się do oddziału obrony cywilnej oraz ujmuje w ewidencji junaków. Wzór wykazu ewidencji junaków określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

2. Stawienie się do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej stwierdza się przez ogłoszenie w zarządzeniu komendanta oddziału obrony cywilnej:

- 1) imiennego wykazu poborowych,
- 2) daty, w której stawili się oni do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej,
- 3) przydzielenia ich do poszczególnych pododdziałów oraz wyznaczenia na określone stanowiska lub funkcje.

§ 11. 1. W celu sprawnego przyjęcia poborowych, w oddziałach skoszarowanych obrony cywilnej organizuje się punkt przyjęcia poborowych i wyznacza komisję.

2. Komendant oddziału obrony cywilnej w zarządzeniu:

- 1) wyznacza komisję w składzie:
 - a) przewodniczący — zastępca komendanta oddziału,
 - b) członkowie:
 - szef oddziału,
 - osoba prowadząca w oddziale sprawę organizacyjno-ewidencyjną,
- 2) określa szczegółowe obowiązki członków komisji oraz przebieg przyjęcia poborowych.

3. Jeżeli osoby funkcyjne wymienione w ust. 2 pkt 1 nie występują w strukturze organizacyjnej oddziału obrony cywilnej, wyznacza się komisję w składzie osób wykonujących podobne obowiązki.

4. W skład komisji powinien wchodzić lekarz publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

5. Do zadań komisji należy w szczególności zapewnienie porządku i dyscypliny podczas przyjęcia poborowych w oddziale, przedstawienie wniosków co do przydzielenia ich do pododdziałów oraz wyznaczenia na określone stanowiska (funkcje) odpowiadające ich kwalifikacjom ogólnym lub zawodowym, stanowi zdrowia oraz predyspozycjom psychicznym, a także umożliwiające im podwyższenie kwalifikacji zawodowych.

§ 12. 1. Komendant oddziału obrony cywilnej w terminie 7 dni od upływu ostatniego dnia przyjmowania poborowych przesyła wojskowemu komendantowi uzupełnień książeczki wojskowe oraz dowody osobiste junaków powołanych do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej, z zarządzeniami o stawieniu się do służby oraz wyznaczeniu na określone stanowiska (funkcje) — w celu dokonania wpisów przewidzianych odrębnymi przepisami. Po dokonaniu wpisów dokumenty te podlegają niezwłocznemu zwrotowi do komendanta oddziału obrony cywilnej.

2. Junacy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej, którzy w związku z odbywaniem tej służby zmienili miejsce pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące, podlegają wojskowemu obowiązkowi meldunkowemu. Spełnienie tego obowiązku przez junaków organizuje komendant oddziału obrony cywilnej.

§ 13. 1. Junacy przyjęci do oddziału obrony cywilnej odbywają w początkowym okresie służby szkolenie w zakresie przygotowania do wykonania zadań obrony cywilnej systemem ciągłym przez 14 dni, a w pozostałym okresie służby:

- 1) odbywają zajęcia specjalistyczne,
- 2) wykonują zadania na rzecz obrony cywilnej, wynikające z przeznaczenia oddziałów, w których odbywają służbę.

2. Szczegółowe zasady odbywania zajęć przez junaków w początkowym okresie służby oraz zajęć specjalistycznych, o których mowa w ust. 1 pkt 1, określają programy szkolenia wydane na podstawie odrębnych przepisów.

§ 14. 1. Junacy, którzy wyróżniają się w służbie, mogą być wyznaczeni do pełnienia funkcji:

- a) komendanta drużyny;
- b) pomocnika komendanta plutonu.

2. Junakom wyznaczonym do pełnienia funkcji, o których mowa w ust. 1, przysługuje dodatek funkcyjny według zasad przewidzianych dla żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową.

3. Junaków wyznacza się do pełnienia funkcji, o których mowa w ust. 1, zarządzeniem komendanta oddziału.

§ 15. Junacy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej są obowiązani do wykonywania poleceń przełożonych w sprawach związanych z pełnieniem tej służby i wykonywaniem zadań obrony cywilnej, wzorowego pełnienia służby oraz przestrzegania dyscypliny.

§ 16. Przełożonymi junaka, w zależności od struktury organizacyjnej oddziału, są:

- 1) komendant drużyny,
- 2) komendant plutonu i jego zastępca,
- 3) szef oddziału,
- 4) zastępca komendanta oddziału,
- 5) komendant oddziału.

§ 17. Przełożony przy sprawowaniu władzy dyscyplinarnej kieruje się dobrem służby, normami etycznymi i poczuciem moralnej odpowiedzialności. Za pomocą umiejętnie dobranych środków dyscyplinarnych i wychowawczych wpływa na utrzymanie dyscypliny oraz kształtowanie pożądanych postaw junaków.

§ 18. *Przełożeni, zwłaszcza bezpośredni, są obowiązani do możliwie szybkiego i dokładnego poznania osobowości podwładnych junaków, szczególnie ich zalet, zamiarów, wad, a ponadto ich stosunku do służby w obronie cywilnej oraz problemów osobistych.*

§ 19. 1. Junakom odbywającym zasadniczą służbę w obronie cywilnej w jednym nieprzerwanym okresie przysługuje urlop w wymiarze i na zasadach przewidzianych dla szeregowych odbywających zasadniczą służbę wojskową.

2. Junakom odbywającym służbę w oddziałach obrony cywilnej w kilku okresach wymiar przysługującego urlopu ustala się podczas podziału służby na te okresy.

§ 20. Urlopów udzielają junakom komendanci oddziałów obrony cywilnej, w których pełnią oni służbę.

§ 21. Junakom, którym udzielono urlopu, wydaje się kartę urlopową. Wzór karty określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 22. 1. Junak może być przeniesiony w czasie odbywania zasadniczej służby w obronie cywilnej do innego oddziału obrony cywilnej, utworzonego przez ten sam organ.

2. Przeniesienie junaka do innego oddziału obrony cywilnej może nastąpić:

- 1) z urzędu — ze względów służbowych,
- 2) na prośbę junaka — jeżeli dobro służby na to pozwala.

3. Przeniesienie junaka następuje na podstawie decyzji organu tworzącego oddział obrony cywilnej lub osoby przez niego upoważnionej.

§ 23. 1. Junak wnosi prośbę o przeniesienie drogą służbową do komendanta oddziału obrony cywilnej, w którym pełni służbę.

2. Komendant oddziału obrony cywilnej przesyła drogą służbową prośbę, wraz z załączoną opinią, do organu uprawnionego do przeniesienia junaka.

§ 24. W szczególnie uzasadnionych przypadkach może nastąpić przeniesienie junaka, z urzędu lub na jego prośbę, do oddziału obrony cywilnej tworzonego przez inny organ. Decyzję w tej sprawie podejmuje Szef Obrony Cywilnej Kraju. Przepisy § 22 i 23 stosuje się odpowiednio.

§ 25. 1. Junacy w czasie odbywania zasadniczej służby w obronie cywilnej podlegają opiniowaniu

służbowemu na żądanie sądów, prokuratur oraz organów podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

2. Opinia może być również wydawana na pisemny wniosek instytucji cywilnej lub na prośbę junaka zwolnionego z zasadniczej służby w obronie cywilnej.

§ 26. 1. Opinia służbowa powinna być wszechstronna i obiektywna, oparta na bezpośredniej znajomości opiniowanego junaka.

2. Opinię służbową sporządza i podpisuje komendant oddziału obrony cywilnej. Wzór opinii określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 27. 1. Junaków, którzy odbyli zasadniczą służbę w obronie cywilnej, zwalnia się z tej służby i przenosi do rezerwy.

2. Zwolnienie junaków z zasadniczej służby w obronie cywilnej następuje na podstawie zarządzenia komendanta oddziału obrony cywilnej.

§ 28. 1. Komendant oddziału obrony cywilnej, na 14 dni przed terminem odbycia przez junaków zasadniczej służby w obronie cywilnej, przesyła do wojskowego komendanta uzupełnień wykaz junaków, którzy kończą służbę w łącznym wymiarze 18 miesięcy, ich książeczki wojskowe i dowody osobiste w celu dokonania wpisów przewidzianych odrębnymi przepisami, a w dniu upływu terminu tej służby rozlicza ich z oddziałem i zwalnia ze służby; o powyższym czyni adnotację w ewidencji określonej w § 10 ust. 1.

2. W trybie, o którym mowa w ust. 1, zwalnia się również junaków, którzy zasadniczą służbę w obronie cywilnej odbyli w kilku okresach.

3. Junaków, którzy odbywają zasadniczą służbę w obronie cywilnej w kilku okresach, zwalnia się z tej służby po odbyciu każdego z tych okresów.

§ 29. 1. Junaków podlegających zwolnieniu z zasadniczej służby w obronie cywilnej, którzy przebywają na leczeniu w publicznym zakładzie opieki zdrowotnej, zwalnia się z tej służby po ukończeniu leczenia, jednak nie później niż po upływie 3 miesięcy, a jeżeli pobyt na leczeniu jest następstwem wypadku lub choroby powstałej w związku ze służbą — nie później niż po upływie 6 miesięcy, licząc od dnia, w którym junak podlegał zwolnieniu z tej służby; na pisemną prośbę junaka można go zwolnić przed upływem tego czasu.

2. Przed zwolnieniem ze służby junaka, o którym mowa w ust. 1, wojskowy komendant uzupełnień, na wniosek komendanta oddziału obrony cywilnej, kieruje go do rejonowej wojskowej komisji lekarskiej w celu ustalenia zdolności do służby wojskowej.

§ 30. Junaków podlegających zwolnieniu z zasadniczej służby w obronie cywilnej, wobec których zastosowano tymczasowe aresztowanie, zwalnia się z tej służby. Junaków tych wojskowy komendant uzupełnień przenosi równocześnie do rezerwy, jeżeli areszt tymczasowy został wobec nich zastosowany nie wcześniej niż na trzy miesiące przed upływem czasu trwania służby.

§ 31.1. Junaków, którzy nie stawili się do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej w dniu oznaczonym w karcie powołania, a opóźnienie to nie zostało usprawiedliwione, zwalnia się z tej służby po odbyciu okresu służby, liczonego od dnia zgłoszenia się w oddziale.

2. W stosunku do junaków, którzy w czasie odbywania zasadniczej służby w obronie cywilnej osiągnęli dobre wyniki w szkoleniu i wykonywaniu prac na rzecz obrony cywilnej oraz wykazali wysoki stopień zdyscyplinowania, komendant oddziału obrony cywilnej może odstąpić od zastosowania trybu, o którym mowa w ust. 1, oraz zwolnić ich z zasadniczej służby w terminie ustalonym dla poborowych przyjętych do oddziału w tym samym terminie.

§ 32. 1. Junakowi, który samowolnie pozostawał poza macierzystym oddziałem obrony cywilnej lub wyznaczonym miejscem przebywania, komendant oddziału obrony cywilnej może zaliczyć do czasu trwania zasadniczej służby w obronie cywilnej ten okres, jeżeli junak wyróżnił się wzorową służbą i kara dyscyplinarna wymierzona za to przewinienie została skreślona w drodze wyróżnienia.

2. Junaka, któremu nie zaliczono okresu samowolnego oddalenia do czasu trwania służby, zwalnia się z zasadniczej służby w obronie cywilnej po odbyciu pełnego okresu tej służby i łącznego okresu samowolnego pozostawania poza macierzystym oddziałem obrony cywilnej lub wyznaczonym miejscem przebywania. Od okresu tego odejmuje się taką liczbę dni, o jaką został junakowi zmniejszony urlop wypoczynkowy w przypadku ukarania karą zmniejszenia lub pozbawienia urlopu wypoczynkowego.

§ 33. Zwolnienie z zasadniczej służby w obronie cywilnej przed odbyciem jej pełnego okresu następuje na zasadach przewidzianych dla żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową.

§ 34. 1. Zasady i tryb wykonania kar orzeczonych w stosunku do junaków za wykroczenia popełnione przez nich przed powołaniem do służby w obronie cywilnej i w czasie jej odbywania określają odrębne przepisy.

2. W razie otrzymania przez komendanta oddziału obrony cywilnej orzeczenia kolegium do spraw wykro-

czeń o odroczeniu na okres roku wykonania zasadniczej lub zastępczej kary aresztu wymierzonej junakowi za wykroczenie popełnione przez niego przed wcieleniem do służby w obronie cywilnej lub w czasie jej odbywania, orzeczenie to niezwłocznie doręcza się zainteresowanemu junakowi.

3. Przed upływem okresu odroczenia, o którym mowa w ust. 2, komendant oddziału obrony cywilnej może wystąpić z wnioskiem o odstąpienie od wykonania orzeczonej kary w stosunku do junaka, który nie był karany dyscyplinarnie i swoim zachowaniem oraz dobrym wykonywaniem obowiązków służbowych dał podstawę do przypuszczenia, że nie popełni już podobnego wykroczenia.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, przesyła się do organu, który orzekał w danej sprawie w pierwszej instancji.

5. W razie zarządzenia przez kolegium do spraw wykroczeń wykonania zasadniczej lub zastępczej kary aresztu wymierzonej junakowi za wykroczenie popełnione przez niego przed wcieleniem do służby lub w czasie jej odbywania, okresu pobytu w areszcie nie wlicza się do czasu trwania służby.

6. Junaków, o których mowa w ust. 5, uznaje się za pozostających w służbie.

§ 35. Jeżeli pomiędzy odbyciem drugiego i trzeciego okresu służby w obronie cywilnej upłyną trzy lata, licząc od pierwszego dnia stawienia się do służby, albo gdy junacy ci po zwolnieniu z poszczególnych okresów służby kończą w danym roku kalendarzowym więcej niż 24 lata życia, wojskowy komendant uzupełnień przenosi ich do rezerwy.

§ 36. 1. Junaków zwalnianych z zasadniczej służby w obronie cywilnej informuje się o:

- 1) przystępujących im szczególnych uprawnieniach z tytułu odbycia służby oraz warunkach i trybie ich nabycia,
- 2) obowiązkach wynikających z przepisów ustawy.

2. Junakom zwolnionym ze służby w obronie cywilnej wydaje się, na ich prośbę, zaświadczenie w celu nabycia uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

§ 37. Junacy zwalniani z zasadniczej służby w obronie cywilnej, o których mowa w § 12 ust. 2, podlegają wymeldowaniu z pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące.

§ 38. W zakresie nie uregulowanym w zarządzeniu w sprawach powoływania do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej, zwalniania z tej służby oraz

powoływania do odbycia pozostałego okresu zasadniczej służby w obronie cywilnej junaków zwolnionych z tej służby przed jej odbyciem, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odbywania zasadniczej służby wojskowej.

§ 39. Okresy, w których była pełniona zasadnicza służba wojskowa oraz służba w formacji uzbrojonej, zalicza się na poczet zasadniczej służby w obronie cywilnej w stosunku: jeden dzień zasadniczej służby wojskowej lub służby w formacji uzbrojonej za jeden dzień zasadniczej służby w obronie cywilnej.

§ 40. Jeżeli junak obłożnie zachorował lub uległ wypadkowi i został skierowany do szpitala, komendant oddziału obrony cywilnej, niezależnie od innych czynności wynikających z odrębnych przepisów, zawiadamia o tym niezwłocznie rodziców junaka, żonę lub inne osoby przez niego wskazane.

§ 41. 1. Jeżeli junak odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej nie wykonuje obowiązków służbowych z powodu choroby przez kolejne 3 miesiące, komendant oddziału obrony cywilnej zawiadamia o tym wojskowego komendanta uzupełnień. Komendant ten kieruje junaka do rejonowej wojskowej komisji lekarskiej w celu ustalenia jego zdolności do służby wojskowej.

2. W razie niewykonywania przez junaka obowiązków służbowych z powodu schorzenia, które, zdaniem lekarza publicznego zakładu opieki zdrowotnej, jednoznacznie wskazuje na jego trwałą niezdolność do służby wojskowej, wojskowy komendant uzupełnień — na wniosek komendanta oddziału obrony cywilnej — kieruje junaka do rejonowej wojskowej komisji lekarskiej. Skierowanie do komisji lekarskiej junaka nowo przyjętego do oddziału obrony cywilnej może nastąpić po upływie nie mniej niż 14 dni służby.

3. Jeżeli orzeczeniem rejonowej wojskowej komisji lekarskiej junak zostanie uznany za zdolnego do służby wojskowej, lecz jego warunki fizyczne i psychiczne uniemożliwiają wykorzystanie go na jakimkolwiek stanowisku w oddziale obrony cywilnej, komendant tego oddziału może wystąpić z wnioskiem do organu, który utworzył ten oddział, o przeniesienie junaka do innego oddziału obrony cywilnej. Przepisy § 23 ust. 1 i § 24 stosuje się odpowiednio.

§ 42. Junakowi skierowanemu do rejonowej wojskowej komisji lekarskiej albo do zakładu opieki zdrowotnej przysługuje bezpłatny przejazd, na podstawie odrębnych przepisów.

§ 43. Wewnętrzny tok służby w oddziałach obrony cywilnej ustalają komendanci tych oddziałów.

§ 44. Komendanci oddziałów obrony cywilnej oraz pozostałe osoby funkcyjne oddziałów obowiązani są systematycznie zapoznawać junaków, zwłaszcza nowo przyjętych oraz zwalnianych ze służby, z ich prawami i obowiązkami związanymi z odbywaniem zasadniczej służby w obronie cywilnej.

Rozdział 3

Organizacja służby i sposób odbywania ćwiczeń w formacjach obrony cywilnej

§ 45. 1. Ćwiczenia w formacjach obrony cywilnej mają na celu przygotowanie stanów osobowych tych formacji do indywidualnego i zespołowego działania, zapewniającego realizację zadań obrony cywilnej, głównie ratunkowych w czasie wojny, a także współdziałania w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków w czasie pokoju, organizowanych i prowadzonych przez inne organy.

2. Ćwiczenia polegają na szkoleniu członków formacji obrony cywilnej, prowadzonym zarówno w formie zajęć teoretycznych, jak i praktycznych, w czasie których osoby te przygotowuje się do wykonywania czynności związanych z zapewnieniem gotowości do działania i funkcjonowania formacji.

§ 46. 1. Ćwiczenia odbywane w czasie wolnym od pracy należy organizować tak, aby trwały one do czterech godzin dziennie, a w dniach ustawowo wolnych od pracy — do ośmiu godzin dziennie.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy współdziałania w zwalczaniu klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska oraz usuwaniu ich skutków.

3. Wezwanie do odbycia ćwiczeń następuje w drodze pisemnego zawiadomienia, według wzoru określonego w załączniku nr 6 do zarządzenia, obwieszczenia lub innego zawiadomienia dokonanego w sposób zwyczajowo przyjęty w danym zakładzie pracy lub w danej miejscowości.

§ 47. W razie wprowadzenia czynnej służby w obronie cywilnej, osoby przeznaczone do służby w formacjach obrony cywilnej są zobowiązane do:

- 1) stałej gotowości do wykonywania zadań w ramach formacji i niezwłocznego stawienia się na każde wezwanie przełożonych,
- 2) wykonywania zadań w zakresie wynikającym z przeznaczenia tych formacji.

§ 48. 1. Niestawienie się na ćwiczenia w formacji obrony cywilnej może być usprawiedliwione:

- 1) chorobą wezwanego lub obłożną chorobą członka rodziny pozostającego pod jego wyłączną opieką,
- 2) ważnymi sprawami osobistymi i rodzinnymi albo innymi szczególnymi przypadkami nie cierpiącymi zwłoki, wymagającymi obecności wezwanego,
- 3) przebywaniem na urlopie wypoczynkowym.

2. Wezwany, który nie może stawić się na ćwiczenia z przyczyn wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2, jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie komendanta formacji obrony cywilnej, dołączając do zawiadomienia dokumenty stwierdzające przyczynę niestawienia się.

§ 49. W razie nie usprawiedliwionego niestawienia się wezwanego do służby w formacji obrony cywilnej w czasie pokoju, komendant tej formacji występuje z wnioskiem do kolegium do spraw wykroczeń, a w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny — z wnioskiem do właściwego prokuratora o wszczęcie postępowania na podstawie przepisów ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 50. Osoby podlegające powołaniu do służby w formacjach obrony cywilnej przeznaczają się do pełnienia służby na stanowiskach występujących w strukturze organizacyjnej tych formacji.

§ 51. Zakładowe formacje obrony cywilnej formuje się spośród pracowników zakładów pracy zatrudnionych i wykonujących zadania w jednym miejscu pracy, w których formacje te są tworzone.

§ 52. Terenowe formacje obrony cywilnej formuje się spośród osób nie będących pracownikami, zamieszkałymi w rejonach działania tych formacji, a także spośród pracowników zakładów znajdujących się w tych rejonach, nie przeznaczonych do służby w formacjach zakładowych.

§ 53. 1. Na stanowiska komendantów formacji obrony cywilnej, a także ich zastępców, przeznaczają się osoby posiadające zdolności kierowniczo-organizatorskie oraz cieszące się zaufaniem i autorytetem wśród mieszkańców (pracowników zakładów pracy).

2. Na stanowiska wymienione w ust. 1 należy przeznaczać przede wszystkim oficerów, chorążych i podoficerów rezerwy lub osoby posiadające odpowiednie przeszkolenie w zakresie obrony cywilnej.

3. Do pełnienia innych funkcji występujących w strukturach organizacyjnych formacji obrony cywilnej przeznaczają się osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

§ 54. 1. Osobom przeznaczonym do służby w formacjach obrony cywilnej nadaje się przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do pełnienia służby na stanowiskach określonych w etatach osobowych tych formacji.

2. Na stanowisko komendanta zakładowej formacji obrony cywilnej przydział organizacyjno-mobilizacyjny nadaje kierownik zakładu pracy.

3. Na stanowisko komendanta terenowej formacji obrony cywilnej przydział nadaje wójt lub burmistrz (prezydent miasta).

4. Przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do służby w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w § 3, nadają kierownicy zakładów pracy, w których pracownicy są zatrudnieni.

5. Na stanowiska w formacjach obrony cywilnej, inne niż wymienione w ust. 2 i 3, przydziały nadają komendanci tych formacji.

6. Wzór karty przydziału do formacji obrony cywilnej określa załącznik nr 7 do zarządzenia.

§ 55. 1. W celu nadania osobom przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych do służby w formacjach obrony cywilnej organy określone w § 54 ust. 2-4:

- 1) zasięgają w uzasadnionych przypadkach opinii lekarza zakładu opieki zdrowotnej co do stanu zdrowia osób wytypowanych do służby w formacji,
- 2) występują do wojskowego komendanta uzupełnień o wyrażenie zgody na powołanie do służby żołnierzy rezerwy, przesyłając wykaz tych osób; wzór wykazu określa załącznik nr 8 do zarządzenia.

2. Wojskowy komendant uzupełnień rozpatruje otrzymane wykazy w czasie możliwie najkrótszym. Rozpatrzenie wykazu polega na sprawdzeniu, czy żołnierzom rezerwy, którzy zostali w nim wymienieni, mogą być nadane przydziały do formacji obrony cywilnej.

§ 56. Organy właściwe do sporządzania i wysyłania wykazów, po ich otrzymaniu z adnotacjami wojskowych komendantów uzupełnień:

- 1) wypełniają blankiety kart przydziału do danej formacji obrony cywilnej dla osób, na które wyraził zgodę wojskowy komendant uzupełnień, a także dla innych osób wytypowanych do służby w tej formacji,
- 2) doręczają karty przydziału osobom, dla których zostały one wypełnione, za pokwitowaniem odbioru na odcinku „B”,
- 3) wpisują w książce ewidencji osób wyznaczonych do pełnienia służby w formacji obrony cywilnej numer i datę wydania karty przydziału.

Odcinki „B” doręczonych kart przydziału pozostają w ewidencji danej formacji.

§ 57. Blankiety kart przydziału do formacji obrony cywilnej wydają, zgodnie z zasadami rozliczeń druków ścisłego zarachowania, właściwe wojewódzkie inspektoraty obrony cywilnej.

§ 58. 1. W razie odmowy przyjęcia karty przydziału, osoba doręczająca sporządza na tej karcie adnotację o odmowie jej przyjęcia, z ewentualnym podaniem przyczyny odmowy. Adnotację tę osoba doręczająca podpisuje i zamieszcza datę.

2. W razie niemożności doręczenia karty przydziału z innych przyczyn, osoba doręczająca sporządza na karcie odpowiednią adnotację, podpisuje ją i umieszcza datę.

§ 59. 1. W razie utraty (np. zagubienia, kradzieży, zniszczenia) karty przydziału do formacji obrony cywilnej, organ upoważniony do nadania przydziału wypełnia i doręcza nową kartę przydziału, dokonując odpowiednich zmian w książce ewidencji osób wyznaczonych do pełnienia służby w formacji obrony cywilnej.

2. Odnalezione karty przydziału unieważnia się.

§ 60. 1. Zwolnienie ze służby w formacji obrony cywilnej następuje przez uchylene nadanego przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego.

2. Przydział organizacyjno-mobilizacyjny do formacji obrony cywilnej podlega uchyleniu, jeżeli osoba, której przydział ten był nadany:

- 1) otrzymała przydział mobilizacyjny do jednostki Sił Zbrojnych lub formacji uzbrojonej nie wchodzącej w skład Sił Zbrojnych,
- 2) została powołana do czynnej służby wojskowej lub została funkcjonariuszem Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej lub Państwowej Straży Pożarnej,
- 3) otrzymała przydział organizacyjno-mobilizacyjny do jednostki przewidzianej do militaryzacji (jednostki zmilitaryzowanej),
- 4) zmieniła dotychczasowe miejsce zamieszkania lub pobytu czasowego trwającego ponad 2 miesiące i zamieszkała (przebywa) w miejscowości położonej poza zasięgiem działania terenowej formacji obrony cywilnej, do której nadano jej przydział,
- 5) przestała pracować w związku z ustaniem stosunku pracy z zakładem pracy, w którym nadano jej przydział do zakładowej formacji obrony cywilnej,
- 6) została uznana za inwalidę,
- 7) utraciła obywatelstwo polskie,
- 8) odbywa karę pozbawienia wolności orzeczoną na czas przekraczający sześć miesięcy,
- 9) wyjechała za granicę na pobyt stały lub na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące,
- 10) ukończyła: mężczyzna — 60 lat życia, kobieta — 50 lat życia.

§ 61. 1. Przydział organizacyjno-mobilizacyjny uchyla organ określony w § 54 ust. 2–4.

2. Uchylenie przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego odnotowuje się w książce ewidencji osób wyznaczonych do pełnienia służby w formacji obrony cywilnej, podając przyczynę uchylenia.

3. Unieważnione karty przydziału do formacji obrony cywilnej niszczy się protokolarnie raz w roku. W protokole wymienia się numery zniszczonych kart.

§ 62. W czasie pełnienia służby w formacjach obrony cywilnej między osobami pełniącymi tę służbę zachodzi stosunek zwierzchnictwa.

§ 63. 1. Przełożonym jest osoba pełniąca służbę w formacji obrony cywilnej, która z tytułu zajmowanego stanowiska (pełnionej funkcji) ma prawo wydawania poleceń członkom formacji obrony cywilnej i jest odpowiedzialna za ich czynności służbowe.

2. Przełożony powinien znać osobowość, stopień zdyscyplinowania swoich podwładnych oraz ich predyspozycje intelektualne i fizyczne.

3. Przełożony jest odpowiedzialny za utrzymanie porządku i dyscypliny w podległej formacji obrony cywilnej oraz za sprawne kierowanie jej składem osobowym. Obowiązany jest on czuwać nad racjonalnym i efektywnym wykorzystaniem powierzonych sił i środków.

4. Na czas swojej nieobecności przełożony obowiązany jest wyznaczyć — jeżeli nie ma ustanowionego zastępcy — zastępcę, podając to do wiadomości składu osobowego formacji.

5. Przełożonym wszystkich osób pełniących służbę w formacji obrony cywilnej jest komendant tej formacji.

§ 64. 1. Polecenie przełożonego w sprawach związanych z pełnieniem służby w formacjach obrony cywilnej powinno być wykonane rzetelnie i w wyznaczonym czasie. Polecenia podwładnym wydaje z zasady bezpośredni przełożony. Polecenie może być wydane ustnie lub na piśmie, a w razie potrzeby za pomocą środków łączności lub przez wyznaczone osoby (łączników).

2. Polecenie musi być w swej treści zwięzłe, zrozumiałe i podane stanowczo. Przełożony powinien upewnić się, czy został dobrze zrozumiany i w razie potrzeby powtórzyć polecenie.

3. O wykonaniu polecenia osoba pełniąca służbę w formacji obrony cywilnej powinna zameldować te-

mu przełożonemu, który je wydał, jeżeli przełożony nie zarządzi inaczej.

§ 65. Osoby odbywające służbę w formacjach obrony cywilnej są zobowiązane do:

- 1) noszenia umundurowania obrony cywilnej i jej oznak, stosownie do zasad określonych w odrębnych przepisach,
- 2) szanowania oddanego do ich użytku mienia, chronienia go przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub utratą.

§ 66. Ewidencję osób, którym nadano przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do formacji obrony cywilnej, zobowiązani są prowadzić komendanci tych formacji lub osoby przez nich wyznaczone.

§ 67. 1. Podstawowymi dokumentami ewidencyjnymi, prowadzonymi w formacjach obrony cywilnej, są:

- 1) książka ewidencji osób przeznaczonych do pełnienia służby w formacji obrony cywilnej,
- 2) odcinki „B” kart przydziału.

2. Książka ewidencji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, powinna zawierać rubryki:

- 1) liczbę porządkową,
- 2) stopień wojskowy,
- 3) nazwisko i imię, imię ojca,
- 4) datę urodzenia,
- 5) miejsce zamieszkania,
- 6) funkcję pełnioną w formacji obrony cywilnej,
- 7) numer karty przydziału i datę jej wydania,
- 8) miejsce pracy (adres zakładu pracy, zajmowane stanowisko i zawód),
- 9) odbyte przeszkolenia i ćwiczenia,
- 10) udzielone wyróżnienia i kary dyscyplinarne,
- 11) uwagi.

3. Ewidencję osób przeznaczonych do pełnienia służby w formacji obrony cywilnej można prowadzić również w innej formie, np. w formie kartoteki.

4. Wpisy w książce (kartotece) ewidencji osób przeznaczonych do pełnienia służby w formacji

obrony cywilnej powinny być prowadzone na bieżąco, w sposób czytelny, zgodnie ze stanem faktycznym.

5. Książkę (kartotekę) ewidencji osób przeznaczonych do pełnienia służby w formacji obrony cywilnej sporządza we własnym zakresie jej komendant.

§ 68. 1. Komendanci formacji obrony cywilnej są upoważnieni do wydawania zaświadczeń w związku z odbywaniem ćwiczeń w formacjach obrony cywilnej, w sprawach związanych z korzystaniem z uprawnień przysługujących osobom odbywającym służbę w formacji obrony cywilnej, jak również innych dokumentów do celów służbowych.

2. Wiarygodność stwierdzeń zawartych w wystawionym zaświadczeniu lub dokumencie komendant formacji obrony cywilnej stwierdza własnoręcznym podpisem.

Rozdział 4

Zasady i tryb udzielania wyróżnień i wymierzania kar dyscyplinarnych osobom odbywającym służbę w obronie cywilnej, uprawnienia przełożonych w tym zakresie oraz zasady wykonywania i skreślenia kar

§ 69. Dobór środka dyscyplinarnego powinien być zawsze oparty na obiektywnej, sprawiedliwej ocenie czynu i całokształtu zachowania się junaka lub członka formacji obrony cywilnej oraz wynikać z przeświadczenia, że najskuteczniej zapewni osiągnięcie celu wychowawczego.

§ 70. 1. Ogłoszenie decyzji o zastosowaniu środka dyscyplinarnego wobec podwładnego junaka lub członka formacji obrony cywilnej nie powinno naruszać jego godności, a podkreślać walory wychowawcze tego środka.

2. Udzielone junakom wyróżnienia oraz wymierzone kary dyscyplinarne wpisuje się odpowiednio do kart, których wzory określają załączniki nr 9 i 10 do zarządzenia.

3. Udzielone członkom formacji obrony cywilnej wyróżnienia oraz wymierzone kary dyscyplinarne wpisuje się do odpowiedniej rubryki w książce ewidencji, o której mowa w § 67 ust. 2.

§ 71. Junaka lub członka formacji obrony cywilnej wyróżnia się za wzorową służbę oraz za osiągnięcia w wykonywaniu zadań obrony cywilnej.

§ 72. 1. Jeżeli bezpośredni przełożony uzna, że podwładny junak lub członek formacji obrony cywilnej zasługuje na wyróżnienie przekraczające jego uprawnienia, występuje z odpowiednim wnioskiem

do wyższego przełożonego junaka lub członka formacji obrony cywilnej.

2. Wyższy przełożony może również wyróżnić podwładnego junaka lub członka formacji obrony cywilnej po zasięgnięciu opinii bezpośredniego przełożonego.

§ 73. Okres między czynem a udzieleniem wyróżnienia powinien być jak najkrótszy.

§ 74. 1. Junakom lub członkom formacji obrony cywilnej mogą być udzielane wyróżnienia, o których mowa w art. 152 ustawy.

2. Wyróżnieniem jest także wcześniejsze skreślenie poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej.

3. Junakom, poza wyróżnieniami określonymi w ustawie, którzy przesłużyli co najmniej 6 miesięcy w oddziale obrony cywilnej, może być nadany tytuł starszego junaka.

§ 75. Niezależnie od wyróżnień określonych w ustawie junakom lub członkom formacji obrony cywilnej może być nadana odznaka „Za Zasługi dla Obrony Cywilnej”.

§ 76. Pochwała jest wyrażeniem junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej, w formie słownej, uznania przez przełożonego w obecności innych junaków lub członków formacji obrony cywilnej.

§ 77. 1. Pismo pochwalne jest wyrażeniem junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej, w formie pisemnej, uznania przez przełożonego.

2. Pismo pochwalne wręcza się junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej, w sposób uroczysty, na zbiórce oddziału (formacji) obrony cywilnej.

3. Pismo pochwalne może być również przesłane przez komendanta oddziału (formacji) obrony cywilnej rodzicom junaka lub członkom formacji obrony cywilnej, kierownikowi zakładu pracy, w którym junak lub członek tej formacji był zatrudniony przed powołaniem do zasadniczej służby w obronie cywilnej lub do formacji obrony cywilnej.

§ 78. 1. Krótkoterminowy urlop jest zwolnieniem junaka od obowiązków służbowych na okres od 2 do 10 dni.

2. Łączny wymiar krótkoterminowych urlopów udzielonych junakowi w okresie służby nie może przekroczyć 10 dni.

3. Krótkoterminowy urlop stanowiący wyróżnienie powinien być wykorzystany przez junaka najpóźniej w ciągu miesiąca od dnia wyróżnienia; termin wykorzystania urlopu krótkoterminowego może być przesunięty z przyczyn służbowych przez komendanta oddziału, nie dłużej jednak niż o 30 dni.

§ 79. Nagroda rzeczowa lub pieniężna może być przyznana wyróżnionemu junakowi w postaci przedmiotu symbolicznego (użytkowego) albo kwoty pieniężnej. Czyn, za który junak jest wyróżniony, krótko charakteryzuje się w zarządzeniu i podaje na zbiórce, podczas której wręcza się nagrodę rzeczową. Na zbiórce nie wręcza się nagrody pieniężnej.

§ 80. 1. Dyplom uznania wręcza się junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej na zbiórce (zjeździe) oddziału (formacji) lub przesyła wyróżnionemu.

2. W treści dyplomu podaje się krótki opis czynu (działalności), który był podstawą do wyróżnienia junaka lub członka formacji obrony cywilnej.

§ 81. 1. Nadanie wyróżniającego tytułu i odznaki wzorowego junaka jest uhonorowaniem junaka za zdyscyplinowaną i zaangażowaną postawę w czasie odbywania zasadniczej służby w obronie cywilnej.

2. Odznakę i legitymację wręcza się wyróżnionemu na zbiórce oddziału obrony cywilnej.

§ 82. 1. Wpisanie nazwiska i zasług do kroniki oddziału (formacji) obrony cywilnej jest wyrażeniem wyróżnionemu junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej szczególnego, honorowego uznania przez umieszczenie w tej kronice jego imienia i nazwiska oraz opisanie zasług (czynu).

2. Obok wpisu w kronice umieszcza się fotografię wyróżnionego.

3. Ogłoszenie wyróżnienia odbywa się uroczystie na zbiórce oddziału (formacji) obrony cywilnej.

§ 83. Nadanie tytułu starszego junaka stosuje się za szczególne zasługi lub inne osiągnięcia w służbie. Odczytanie zarządzenia o mianowaniu starszym junakiem odbywa się na zbiórce oddziału obrony cywilnej.

§ 84. 1. Wcześniejsze skreślenie z ewidencji poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej jest uznaniem jej za niebyłą i uczynienie nieczytelnym wpisu dotyczącego kary, niezależnie od czasu, jaki upłynął od jej wykonania. Wcześniejsze skreślenie kary z ewidencji, w zasadzie, powinno być pierwszym wyróżnieniem dla junaka lub członka formacji obrony cywilnej ukaranego dyscyplinarnie.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do junaków, którym wymierzono kary za przewinienia popełnione pod wpływem odurzającego środka albo za samowolne pozostawanie poza macierzystym oddziałem obrony cywilnej lub wyznaczonym miejscem przebywania.

§ 85. 1. Dobro służby zobowiązuje każdego przełożonego do zdecydowanego i konsekwentnego wymagania od podwładnych junaków lub członków forma-

cji obrony cywilnej ścisłego przestrzegania dyscypliny.

2. Przełożony nie może rozpatrywać przewinienia dyscyplinarnego oraz wymierzać i ogłaszać kar w obecności podwładnych karanego junaka lub członka formacji obrony cywilnej.

3. Wobec junaka naruszającego dyscyplinę, który nie złożył jeszcze ślubowania junackiego, należy stosować przede wszystkim środki wychowawcze w postaci np. pouczenia, rozmowy. Karanie takiego junaka w trybie dyscyplinarnym powinno odbywać się jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach.

§ 86. 1. Po ujawnieniu przewinienia przełożony powinien:

- 1) ustalić okoliczności i następstwa czynu oraz motywy działania i stopień nasilenia złej woli,
- 2) umożliwić junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej złożenie wyjaśnień.

2. Po wyjaśnieniu sprawy i ustaleniu, że junak lub członek formacji obrony cywilnej ponosi winę za popełnione przewinienia, przełożony może:

- 1) zwrócić junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej uwagę na niewłaściwe postępowanie,
- 2) wymierzyć junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej karę dyscyplinarną.

3. Przełożony wymierza karę dyscyplinarną tylko wówczas, gdy uzna, że inny sposób oddziaływania jest niewystarczający, zwłaszcza wtedy, gdy zawiodły uprzednio zastosowane środki wychowawcze.

4. Nie można karać dyscyplinarnie junaka w czasie pełnienia przez niego służby wewnętrznej w oddziale obrony cywilnej. Jeżeli naruszenie dyscypliny jest poważne, należy junaka najpierw odwołać ze służby, a następnie spowodować jego ukaranie.

§ 87. 1. Wymiar kary dyscyplinarnej powinien być odpowiednio wyższy, jeżeli przewinienie junaka:

- 1) podważyło dobre imię obrony cywilnej wśród społeczeństwa,
- 2) zostało popełnione w czasie służby wewnętrznej albo pod wpływem działania alkoholu lub podobnie działającego środka,
- 3) zostało popełnione przed upływem czterech miesięcy od daty przeprowadzenia rozmowy ostrzegawczej przez prokuratora,
- 4) zagroziło życiu lub zdrowiu innych osób,
- 5) spowodowało inne poważne następstwa.

2. Wymiar kary dyscyplinarnej, stosowanej wobec junaka uprzednio karanego dyscyplinarnie za to samo lub podobne przewinienie, zaostrza się również w razie ukarania dyscyplinarnego za to samo lub podobne przewinienie.

§ 88. Karę powinno się wymierzyć w możliwie najkrótszym terminie, jednak nie później niż w ciągu 15 dni od otrzymania wiadomości o popełnieniu przewinienia.

§ 89. Nie można karać dyscyplinarnie po upływie sześciu miesięcy od dnia popełnienia przewinienia.

§ 90. 1. Junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej mogą być wymierzone kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 154 ust. 1 ustawy.

2. Niezależnie od kar określonych w ustawie junakowi może być wymierzona kara zmniejszenia lub pozabawienia urlopu wypoczynkowego.

3. Karę zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania przez czas określony wymierza się wyłącznie junakom odbywającym służbę w formie skoszarowanej.

§ 91. Upomnienie polega na słownym i bezpośrednim zwróceniu junakowi lub członkowi formacji obrony cywilnej uwagi na jego niewłaściwe postępowanie.

§ 92. Nagana polega na słownym skarceniu junaka lub członka formacji obrony cywilnej za jego niewłaściwe postępowanie; może ona być wymierzona bez obecności innych junaków lub członków formacji obrony cywilnej lub na zbiorce przed frontem oddziału (formacji) obrony cywilnej.

§ 93. Nagana z ostrzeżeniem polega na surowym skarceniu junaka za niewłaściwe postępowanie oraz na ostrzeżeniu, że w razie ponownego popełnienia przewinienia zostanie mu wymierzona kara surowsza.

§ 94. 1. Wykonywanie czynności porządkowych poza kolejnością polega na spełnianiu określonych przez szefa oddziału zadań w czasie wolnym od zajęć.

2. Czas wykonywania zadań porządkowych nie może przekraczać czterech godzin dziennie. Karę tę wykonuje się w kolejnych dniach bez przerwy; ciągłość odbywania kary może być przerwana jedynie z powodu pełnienia przez ukaranego służby wewnętrznej w oddziale obrony cywilnej lub obożnej choroby.

§ 95. 1. Zakaz opuszczenia miejsca zakwaterowania polega na:

- 1) zabronieniu ukaranemu opuszczenia miejsca zakwaterowania oddziału obrony cywilnej w czasie wolnym od zajęć przez cały czas trwania kary,

2) meldowaniu się u dyżurnego oddziału, na jego polecenie lub sygnał, w czasie wolnym, od pobudki do capstrzyku, w dni świąteczne i wolne od zajęć — trzy razy, w pozostałe — raz; ustaloną częstotliwość tego meldowania może zmniejszyć przełożony, który karę wymierzył,

3) zabronieniu ukaranemu przyjmowania odwiedzin (w wyjątkowych sytuacjach może na to zezwolić przełożony, który wymierzył karę, lub szef oddziału) oraz korzystania z wszelkich imprez o charakterze rekreacyjnym.

2. Przestrzeganie zasad odbywania kary zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania powinien kontrolować przełożony, który wymierzył tę karę, albo wyznaczony przez niego bezpośredni przełożony ukaranego junaka.

3. Karę zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania odbywa się bez przerwy.

§ 96. Pozbawienie wyróżniającego tytułu i odznaki wzorowego junaka polega na odebraniu junakowi odznaki i legitymacji oraz cofnięciu przysługujących mu z tego tytułu uprawnień.

§ 97. Pozbawienie tytułu starszego junaka powoduje odebranie odznaki starszego junaka oraz utratę uprawnień wynikających z nadania tego tytułu.

§ 98. 1. Zmniejszenie lub pozbawienie urlopu polega na zmniejszeniu lub całkowitym pozbawieniu junaka przysługującego mu prawa do tego urlopu w danym okresie służby.

2. Karę zmniejszenia lub pozbawienia urlopu można wymierzyć, jeśli w danym okresie służby, za który przysługuje urlop, junak był dwukrotnie karany innymi karami wymienionymi w ustawie i kary te nie zostały skreślone z karty kar.

§ 99. W sytuacjach wyjątkowych (potrzeby służby, śmierć członka rodziny, klęska żywiołowa, choroba ukaranego lub inne ważne względy) przełożony, który karę wymierzył, może zarządzić przerwanie kary wykonywania czynności porządkowych poza kolejnością lub zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania. Dalsze wykonywanie kary zarządza się bezpośrednio po ustaniu okoliczności uzasadniających jej przerwanie.

§ 100. Wszystkie kary, z wyjątkiem kary upomnienia, podaje się w zarządzeniu dziennym komendanta oddziału obrony cywilnej.

§ 101. 1. Od decyzji o ukaraniu obwiniony ma prawo w terminie 7 dni złożyć na piśmie odwołanie do wyższego przełożonego za pośrednictwem przełożonego, który wydał decyzję.

2. Termin do wniesienia odwołania biegnie od dnia zaznajomienia obwinionego z decyzją o wymierzeniu mu kary.

3. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie kary.

4. Decyzja, od której nie wniesiono w terminie odwołania, staje się po upływie tego terminu prawomocna i podlega wykonaniu.

§ 102. Właściwy przełożony przesyła odwołanie w terminie 7 dni wyższemu przełożonemu, załączając materiały postępowania dyscyplinarnego.

§ 103. 1. W postępowaniu odwoławczym rozpoznanie sprawy następuje na podstawie stanu faktycznego ustalonego w postępowaniu zakończonym decyzją o ukaraniu, a także w toku postępowania odwoławczego. Przepis § 69 stosuje się odpowiednio.

2. Wyższy przełożony może zaskarżoną decyzję:

- 1) utrzymać w mocy,
- 2) zmienić i uniewinnić obwinionego,
- 3) zmienić i wymierzyć karę łagodniejszą,
- 4) uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia,
- 5) uchylić i umorzyć postępowanie.

3. W postępowaniu odwoławczym nie można wymierzyć kary surowszej niż orzeczona w zaskarżonej decyzji.

4. Orzeczenie wyższego przełożonego powinno być wydane w ciągu 14 dni od daty otrzymania odwołania. Orzeczenia w wypadkach wymienionych w ust. 2 pkt 1 — 3 i 5 stają się prawomocne z chwilą wydania.

§ 104. Kary uważa się za wykonane po uprawnieniu się decyzji o ukaraniu:

- 1) upomnieniem i naganą — z chwilą podania do wiadomości ukaranego,
- 2) naganą z ostrzeżeniem, zmniejszeniem lub pozbawieniem urlopu wypoczynkowego — po ogłoszeniu w zarządzeniu,
- 3) pozbawieniem wyróżniającego tytułu i odznaki — po ogłoszeniu w zarządzeniu oraz odebraniu ukaranemu odznaki i legitymacji,
- 4) pozbawieniem tytułu starszego junaka — po ogłoszeniu w zarządzeniu,
- 5) wykonywaniem czynności porządkowych poza kolejnością i zakazem opuszczania miejsca zakwaterowania — po ich odbyciu przez ukaranego.

§ 105. 1. W razie uchylenia kary dyscyplinarnej przełożony, który karę uchylił, powiadamia o tym przełożonego, który karę wymierzył.

2. Uchylone kary dyscyplinarne uważa się za niebyłe. Przepis § 84 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 106. 1. W razie uchylenia kary pozbawienia wyróżniającego tytułu i odznaki, pozbawienia tytułu star-

szego junaka, a także zmniejszenia lub pozbawienia urlopu, ulegają uchyleniu skutki, jakie wynikły z wymierzenia tej kary w zakresie ustalonym w decyzji o uchyleniu kary.

2. Decyzja o uchyleniu kary powinna rekompensować szkodę materialną, a w miarę możliwości — krzywdę moralną wyrządzoną junakowi przez niesłuszne wymierzenie kary.

§ 107. Wszystkie kary dyscyplinarne junaków lub członków formacji obrony cywilnej skreśla się z ewidencji i uważa za niebyte po upływie sześciu miesięcy od wykonania ostatniej kary.

§ 108. 1. Przełożeni uprawnieni są do udzielania wyróżnień:

- 1) komendant drużyny:
 - a) skreślenia z ewidencji poprzednio wymierzonej kary dyscyplinarnej,
 - b) pochwały;
- 2) komendant plutonu i szef oddziału:
 - a) skreślenia z ewidencji poprzednio wymierzonej kary,
 - b) pochwały,
 - c) krótkotrwałego urlopu do 3 dni;
- 3) zastępca komendanta oddziału:
 - a) skreślenia z ewidencji poprzednio wymierzonej kary,
 - b) pochwały,
 - c) krótkotrwałego urlopu do 5 dni;
- 4) komendant oddziału:
 - a) skreślenia z ewidencji poprzednio wymierzonej kary,
 - b) pochwały,
 - c) wręczenia pisma pochwalnego,
 - d) krótkoterminowego urlopu do 10 dni,
 - e) przyznania nagrody rzeczowej lub pieniężnej,
 - f) wręczenia dyplomu uznania,
 - g) nadania wyróżniającego tytułu i odznaki wzorowego junaka,
 - h) wpisania nazwiska i zasług do kroniki oddziału obrony cywilnej,
 - i) mianowania na stopień starszego junaka.

2. Przełożeni uprawnieni są do wymierzania kar dyscyplinarnych:

- 1) komendant drużyny:
 - a) upomnienia,
 - b) nagany,
 - c) wykonywania czynności porządkowych poza kolejnością do 3 razy;
- 2) komendant plutonu:
 - a) upomnienia,
 - b) nagany,
 - c) nagany z ostrzeżeniem,
 - d) wykonywania czynności porządkowych poza kolejnością do 5 razy,

e) zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 5 dni;

3) szef oddziału:

- a) upomnienia,
- b) nagany,
- c) nagany z ostrzeżeniem,
- d) wykonywania czynności porządkowych poza kolejnością do 7 razy,
- e) zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 7 dni;

4) zastępca komendanta oddziału:

- a) upomnienia,
- b) nagany,
- c) nagany z ostrzeżeniem,
- d) wykonywania czynności porządkowych poza kolejnością do 9 razy,
- e) zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 10 dni;

5) komendant oddziału:

- a) upomnienia,
- b) nagany,
- c) nagany z ostrzeżeniem,
- d) wykonywania czynności porządkowych poza kolejnością do 14 razy,
- e) zakazu opuszczania miejsca zakwaterowania do 14 dni,
- f) pozbawienia wyróżniającego tytułu i odznaki wzorowego junaka,
- g) zmniejszenia lub pozbawienia urlopu,
- h) pozbawienia tytułu starszego junaka.

§ 109. Szef Obrony Cywilnej Kraju może udzielić osobie odbywającej służbę w obronie cywilnej każdego wyróżnienia oraz uchylić każdą karę, przewidzianych zarządzeniem.

Rozdział 5

Przepisy końcowe,

§ 110. Tracą moc zarządzenia Szefa Obrony Cywilnej Kraju:

- 1) nr 10/OC z dnia 12 sierpnia 1986 r. w sprawie odbywania służby w obronie cywilnej.
- 2) nr 2 z dnia 1 lutego 1989 r. w sprawie odbywania zasadniczej służby w obronie cywilnej.

§ 111. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Szef Obrony Cywilnej Kraju: *E. Rogala*

Załączniki do zarządzenia Szefa Obrony
Cywilnej Kraju z dnia 11 maja 1995 r.
(poz. 332)

Załącznik nr 1

Strona pierwsza

(stempel wojskowej komendy
uzupełnień)
Data
Seria
Nr

Oddział
Pododdział, lp.
KGS
Symbol funkcji

Sposób powołania	
T	G

KARTA POWOŁANIA

Na podstawie art. 143 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczy-
pospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 43, poz. 165)
powołuję do zasadniczej służby w obronie cywilnej Pana

(imię ojca)
identyfikator

(rok urodzenia)

kod pocztowy*)

(adres zamieszkania powołanego)

(nazwa i adres zakładu pracy powołanego)**)

(dzień stawienia się do zasadniczej służby w obronie cywilnej)

W

(nr lub nazwa oddziału OC)

w celu

(jej adres, stacja kolejowa)

miejsce zbiórki****)

WOJSKOWY KOMENDANT UZUPEŁNIENI

odcisk
pieczęci

(stopień wojskowy, nazwisko i imię)

Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania do Szefa Wojewódz-
kiego Sztabu Wojskowego w

Wniesienie odwołania nie zwalnia powołanego od stawienia się do zasadniczej służby w obronie cywilnej.

*) Wypełnia się w przypadku doręczenia karty powołania przez pocztę.

***) Wypełnia się w przypadku, gdy powołany jest pracownikiem.

****) Wypełnia się w przypadku, gdy jest organizowany dowód powołanych do oddziału obrony cywilnej.

Seria
Nr

POTWIERDZENIE ODBIORU

Otrzymałem w dniu 19.... r. o godz.

(imię i nazwisko osoby przyjmującej kartę)

(podpis przyjmującego)

Uwagi o niedoręczeniu

Potwierdzenie odbioru jest dokumentem ewidencyjnym wojskowej komendy uzupełnień.

Strona druga

UPRAWNIENIA

1. Karta powołania uprawnia do przejazdu pociągiem PKP osobowym lub pospiesznym w klasie 2 albo autobusem PKS (z prawem przesiadania) najkrótszą drogą od miejsca zamieszkania do miejsca służby.
2. W razie braku komunikacji państwowej powołany odbywa przejazd publicznymi środkami komunikacji na własny koszt (refundowany przez komendanta formacji obrony cywilnej).
3. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny przejazdy powołanych są bezpłatne.

Przejazd przysługuje każdorazowo w przeddzień i w dniu stawiennictwa.
Karta nie podlega ostemplowaniu w kasie biletowej.

POUCZENIE

1. Kartę powołania doręcza się powołanemu w miejscu zamieszkania lub miejscu pracy albo w lokalu wojskowej komendy uzupełnień. W razie niemożliwości doręczenia karty powołania w ten sposób lub w razie konieczności doręcza się ją w każdym miejscu, gdzie się adresata zastanie.
2. Powołany jest obowiązany przyjąć kartę powołania. W razie nieobecności adresata w mieszkaniu, kartę doręcza się do rąk dorosłego domownika, sąsiada lub dozorca domu, gdy osoby te podjęły się oddania karty adresatowi. Jeżeli w karcie określono termin „natychmiast”, domownik (sąsiad, dozorca domu) powinien ją doręczyć powołanemu jak najszybciej (nie później niż w ciągu 12 godzin). Gdyby okazało się to niewykonalne, należy kartę powołania zwrócić, najpóźniej w ciągu 4 godzin, organowi, który ją przekazał, z podaniem przyczyn niedoręczenia.
3. Powołany jest obowiązany stawić się do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej w terminie i miejscu określonym w karcie powołania oraz zabrać ze sobą tę kartę, książeczkę wojskową, dowód osobisty, dokumenty stwierdzające posiadane kwalifikacje zawodowe i przedmioty toaletowe.
4. Termin stawiennictwa „natychmiast” oznacza, że powołany jest obowiązany, nie później niż w ciągu 2 godzin od chwili otrzymania karty powołania, udać się do miejsca stawiennictwa.
5. Niestawienie się powołanego do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej w terminie i miejscu określonych w karcie powołania jest usprawiedliwione obłożną chorobą stwierdzoną w zaświadczeniu lekarskim zakładu opieki zdrowotnej. O tym fakcie powołany obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić wojskowego komendanta uzupełnień, a po ustaniu choroby zgłosić się niezwłocznie do tego organu wraz z kartą powołania i zaświadczeniem lekarskim.
6. O utracie karty powołania należy niezwłocznie powiadomić wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego ze względu na przynależność ewidencyjną. Utrata lub nieprzyjęcie karty powołania nie zwalnia powołanego od obowiązku stawienia się do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej w określonych w karcie terminie i miejscu.
7. Powołany, który nie stawił się do odbycia zasadniczej służby w obronie cywilnej w terminie i miejscu określonych w karcie powołania, podlega odpowiedzialności karnej przewidzianej w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 43, poz. 165).

Opłata pocztowa zryczałtowana

(adresat)

(poczta)

Załącznik nr 4

.....
 (nazwa oddziału obrony cywilnej
 i miejsce stacjonowania)

KARTA URLOPOWA

junaka S. ur.
 (imię i nazwisko) (imię ojca) (data i miejsce urodzenia)

zam.
 (miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad dwa miesiące)

kieruje na urlop na okres od do
 (rodzaj urlopu)

Wyżej wymieniony powinien zgłosić się w miejscu pełnienia służby w dniu do godz.
 Podstawa: zarządzenie wewnętrzne nr z dnia

.....
 (data) (podpis komendanta oddziału OC lub osoby upoważnionej)

Załącznik nr 5

.....
 (nazwa oddziału obrony cywilnej)

OPINIA SŁUŻBOWA

dotycząca junaka
 (imię i nazwisko opiniowanego)

1. Data i miejsce urodzenia
2. Data powołania i przez jaką WКУ
3. Wykształcenie ogólne
4. Specjalność obrony cywilnej
5. Pełniona funkcja
6. Wyróżnienia
7. Kary dyscyplinarne, administracyjne i sądowe

TREŚĆ OPINII

.....

.....
 (data sporządzenia opinii) (podpis komendanta oddziału OC)

Załącznik nr 6

Strona pierwsza

WEZWANIE
 do odbycia ćwiczeń w formacji obrony cywilnej

Na podstawie art. 148 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 43, poz. 165)

Pan(i)
 (stopień wojskowy) (nazwisko i imię)

 (imię ojca)

 zamieszkały
 jest obowiązany zgłosić się w dniu 19... r. o godz.

 (miejsce stawienia się)
 w celu odbycia ćwiczeń w

 (nazwa formacji obrony cywilnej)

.....
 (data) m.p. (podpis komendanta formacji)

Pouczenie na odwrocie

Strona druga

POUCZENIE

W razie niezgłoszenia się w określonym terminie i miejscu do odbycia ćwiczeń w formacji obrony cywilnej, osoba wezwana podlega karze aresztu do 3 miesięcy albo karze grzywny, stosownie do art. 225 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 43, poz. 165).

Odcinek A Nr
 Emisja Seria

 (nazwa organu wydającego kartę)

KARTA PRZYDZIAŁU
 do formacji obrony cywilnej

Na podstawie art. 143 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1992 r. Nr 4, poz. 16, Nr 40, poz. 174 i Nr 54, poz. 254 oraz z 1994 r. Nr 43, poz. 165) nadaję

Panu(i) (stopień wojskowy) (nazwisko i imię)
 (imię ojca) rocznik

przydział organizacyjno-mobilizacyjny do pełnienia służby w
 (nazwa formacji obrony cywilnej)
 (imię ojca)
 na stanowisko
 (miejsce jej postoju)
 (podpis)

..... 19.... r.
 (data)

Odcinek B Nr
 Emisja Seria

 (nazwa organu wydającego kartę)

KARTA PRZYDZIAŁU

do formacji obrony cywilnej

Panu(i) (stopień wojskowy) (nazwisko i imię)
 (imię ojca) rocznik

nadano przydział organizacyjno-mobilizacyjny do pełnienia służby w
 (nazwa formacji obrony cywilnej)
 (imię ojca)
 i miejsce jej postoju)
 (podpis)

Kartę przydziału otrzymałem w dniu

..... 19.... r.

..... (podpis)

Załącznik nr 8

Strona pierwsza

IMIENNY WYKAZ
żołnierzy rezerwy wytypowanych do nadania przydziałów
organizacyjno-mobilizacyjnych

.....
 (nazwa formacji obrony cywilnej)

Lp.	Stopień wojskowy	Nazwisko i imię	Imię ojca	Data urodzenia	Miejsce zamieszkania	Propozycje wyznaczenia na stanowisko (funkcję)	Adnotacje WКУ
1	2	3	4	5	6	7	8

Strona druga

Uwaga: Wojskowa komenda uzupełnień po rozpatrzeniu wykazu zamieszcza na nim adnotację następującej treści: „Żołnierzom rezerwy wyszczególnionym w niniejszym wykazie, z wyjątkiem wymienionych w pozycjach, można nadać przydziały organizacyjno-mobilizacyjne”. Pod powyższą adnotacją wojskowy komendant uzupełnień składa podpis i odcisk pieczęci urzędowej. Wykaz z zamieszczoną adnotacją wojskowa komenda uzupełnień zwraca organowi, który go nadesłał.

Załącznik nr 9

(oddział obrony cywilnej)	KARTA WYRÓŻNIEŃ	(imię i nazwisko, imię ojca)	(nr ewidencyjny)
(data rozpoczęcia służby w OC)	(stanowisko służbowe)		

WYRÓŻNIENIA UDZIELONE PRZEZ PRZEŁOŻONYCH

Lp.	Za co wyróżniony	Rodzaj wyróżnienia	Numer i data zarządzenia	Kto wyróżnił	Czytelny podpis potwierdzający wpis	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7

